

Vlaams
Parlement

vergadering **C194**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 27 mei 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de voorlopige tijdelijke stillegging voor de Vlaamse visserijsector in het kader van de coronacrisis – 2291 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over vorstschade bij Haspengouwse wijnboeren – 2256 (2019-2020)	5
VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van de Farm-to-Forkstrategie en de Europese biodiversiteitsstrategie op de landbouw in Vlaanderen – 2313 (2019-2020)	
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de leefbaarheid van de landbouw binnen de nieuwe strategieën van de Europese Commissie om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan en de voedselketen te verduurzamen 'van boer tot bord' – 2325 (2019-2020)	9
VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over extra ondersteuning van 23,4 miljoen euro aan onze landbouwers – 2318 (2019-2020)	17
VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een kindvriendelijke corona-exitstrategie – 2244 (2019-2020)	20

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de voorlopige tijdelijke stillegregeling voor de Vlaamse visserijsector in het kader van de coronacrisis
– 2291 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, vorige week, tijdens de bespreking van de begrotingsaanpassing, is over dit onderwerp al van gedachten gewisseld, maar ik zet alles toch nog even op een rijtje.

De sluiting van restaurants en openbare markten als gevolg van de coronacrisis heeft zijn uitdagingen, ook voor de visserij. De eerste weken zijn onze vissers blijven uitvaren, waarvoor onze appreciatie. Maar na enkele weken, toen de horeca dicht was en de export stillag, is de vraag naar vis sterk gedaald. Dat beïnvloedt zwaar de inkomsten van onze reders en onze vissers. Ook de ons omringende landen zijn overgeschakeld naar een systeem van stillegging. In overleg met de reders heeft ook Vlaanderen beslist om het systeem van tijdelijke stillegging in werking te laten treden zodat een continue aanvoer verzekerd blijft. Dat overleg met de vissers en de reders heeft geleid tot goede afspraken daaromtrent. Ook de Vlaamse Regering heeft ondertussen een wijzigingsbesluit goedgekeurd, waarbij de benodigde Vlaamse cofinanciering voor de tijdelijke stillegging via het Financieringsinstrument voor de Vlaamse Visserij- en aquacultuursector (FIVA) mogelijk wordt.

De stillegvergoeding kan ook via de Europese budgetten voorzien worden, want Europa heeft voorzien in een aantal wijzigingen waardoor in de periode van 1 februari tot 31 december niet-gebruikte middelen uit het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) gebruikt kunnen worden voor deze tijdelijke stopzetting van de visserijactiviteiten.

In het besluit van de Vlaamse Regering lees ik dat deze stillegvergoeding kan worden aangevraagd voor de periode startende op 1 mei 2020 tot en met 31 augustus 2020. Per week dat een reder stilligt, kan hij naargelang het segment waar hij deel van uitmaakt – kustvisser, kleine vloot of grote vloot – aanspraak maken op een respectievelijke stillegvergoeding van 1500, 2500 of 6000 euro. De vergoeding kan worden aangevraagd voor maximum drie weken. De totale bijdrage van het FIVA voor de stilligvergoeding is gelimiteerd op maximum 25 procent, de overige 75 procent zal afkomstig zijn uit het EFMZV.

In de nota bij het ontwerpbesluit staat nog te lezen dat als gevolg van de aangebrachte wijzigingen aan de verordening inzake het EFMZV er binnen het huidige EFMZV-programma een budget vrijkomt van afgerond 1.086.000 euro aan middelen om COVID-19-maatregelen te implementeren. Daarvan zal vanuit EFMZV 750.000 euro voorzien worden voor de stillegvergoedingen, bijgepast door Vlaamse cofinanciering vanuit het FIVA voor 250.000 euro.

Minister, op de Europese Raad voor Landbouw en Visserij hebt u gepleit voor extra middelen vanuit Europa met het oog op economisch overleven van de Vlaamse vissers in deze coronacrisis.

Is de stillegvergoeding die de Vlaamse Regering voorziet naar grootteorde vergelijkbaar met de vergoedingen die worden voorzien in de omringende landen?

Wordt uw pleidooi voor extra middelen voor de visserijsector ook gesteund door de Europese collega-ministers bevoegd voor de visserij? Zijn er al signalen vanuit

de Commissie dat aan deze vraag tegemoet zal kunnen worden gekomen? Kunt u nog verduidelijken welke andere COVID-19-steunmaatregelen ten behoeve van de visserijsector de Vlaamse Regering zal nemen met dat resterende budget van zo'n 336.000 euro?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Coudyser, bedankt voor deze zeer interessante visserijvragen. Die regeling is inderdaad vorige week ook al in het parlement aan bod gekomen. We zitten ondertussen al een klein beetje verder in onze gedachten.

De stillegvergoeding is in grootteorde vergelijkbaar met die in naburige landen, maar elk land heeft zijn eigen aanpak. Dat is ook logisch. Dat houdt onder meer verband met de structuur van de vloot en met de opbouw van de kosten binnen de sector. Dat zijn elementen die ook bij de aanpak in de naburige landen in rekening worden gebracht.

Het oorspronkelijke voorstel van vergoeding bedroeg vier weken, maar dat is op vraag van de sector verkort naar drie weken per vaartuig. Het is namelijk de wens van de sector om zeker operationeel te blijven en de verdere keten te blijven bevoorraden. Door de periode te beperken, kan de aanvoer beter gestabiliseerd worden en kan de premie per vaartuig een meer specifiek target krijgen op de reële kosten die worden gemaakt. We zijn dus in complete overeenstemming met de sector naar drie weken gegaan, omdat ze het zelf zo wilden.

Er zijn meerdere lidstaten die naar bijkomende financiële middelen zoeken in het kader van de coronacrisis. Dat is ook logisch, aangezien het huidige EFMZV-programma 2014-2020 op zijn einde loopt. Een aantal lidstaten, waaronder België, die goed op schema zaten met het toewijzen van middelen aan projecten, beschikken vandaag nog maar over weinig tot geen financiële ruimte binnen dat aflopende programma om specifieke coronamaatregelen te nemen.

Onze administratie monitort week per week hoe de situatie evolueert. Daarnaast bekijken we wat de effecten van de stillegvergoeding binnen de sector zijn. Het is de allereerste keer dat we in die omstandigheden dergelijke maatregelen moeten nemen. Als er nog bijkomende noden zouden ontstaan, kunnen we zeker bekijken of een verlenging van de vergoeding of een andere steunmaatregel gewenst en mogelijk is.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Bedankt, minister. De verkorting naar drie weken is inderdaad gebeurd in samenspraak met de sector. Alle respect daarvoor, en ook alle appreciatie voor het feit dat zij zo snel mogelijk weer naar de normale toestand willen terugkeren.

U geeft aan dat er inderdaad nog meer lidstaten extra middelen zoeken, aangezien het EFMZV op zijn einde loopt. Wordt daar in een overgangsmaatregel voorzien voor de volgende periode? Of kunnen die extra middelen eventueel uit het Europese herstelfonds komen, aangezien er meer lidstaten die vraag stellen? Hoe reageert de Europese Commissie daarop? Tegen wanneer kunnen we een antwoord verwachten?

Als ik het goed begrijp, wachten we nu af of er nog bijkomende maatregelen nodig zijn. Of hoor ik u ook zeggen dat we eventueel toch de periode van drie weken nog moeten verlengen? Ik ga ervan uit dat dat ook afhangt van de mate waarin het exitplan vooruitgaat en wanneer er perspectief komt voor bijvoorbeeld de horeca en het openen van de grenzen, ook al is het maar met onze buurlanden.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ondertussen ben ik weer op mijn gewoon toestel aangesloten geraakt, maar ik heb uw opmerkingen maar half gehoord, denk ik. De laatste echter wel, en daarop kan ik positief antwoorden. De sector is nu heel blij met de manier waarop de vergoeding berekend wordt. Ze hebben ook goede afspraken gemaakt over het uitvaren of niet. Maar we evalueren dag per dag en als er extra's nodig zijn, zullen we opnieuw moeten bekijken op welke manier we ingrijpen.

Ik heb wel voorzichtig positieve signalen over de evolutie van de prijzen op de veiling, die zijn zich voor een stukje weer aan het stabiliseren.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser, mocht u nog vragen expliciet willen herstellen, gelet op het feit dat de minister het niet allemaal gehoord heeft, dan kunt u zeggen wat er nog beantwoord moet worden.

Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Bedankt, voorzitter. Ik begrijp dat er dag per dag geëvalueerd wordt en bekeken wat nodig is.

De vraag die ik ook nog gesteld had was: aangezien er meer lidstaten naar extra middelen zoeken en dat het EFMZV-programma op zijn einde loopt, is er een mogelijkheid dat er op een andere manier middelen voor de visserij en specifiek voor COVID-19-crisisbeheersing vrijgemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld vanuit het Europees herstelfonds?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijn excuses, ik had dat onderdeel van de vraag dus niet gehoord.

We hebben meermaals de vraag aan de EU gesteld naar extra middelen. Voorlopig is die zonder reactie. We blijven op dezelfde spijker kloppen. Over enkele weken is er een nieuw EU-overleg. De middelen van het nieuwe Europese fonds kunnen echter nog niet ingezet worden en over het herstelfonds is er nog geen duidelijkheid. Maar we houden hier absoluut de vinger aan de pols.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karolien Grosemans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over vorstschade bij Haspengouwse wijnboeren – 2256 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): De voorbije weken – en dan heb ik het vooral over de week van 11 mei – heeft de vorstschade heel wat percelen van Haspengouwse wijnboeren beschadigd. Er waren verschillende getuigenissen die zeiden dat tot een kwart van de percelen hierbij vernield zou zijn. Vooral de lager gelegen percelen hebben last gehad van de nachtvorst, op sommige plaatsen daalde de temperatuur tot min 4,5 graden.

Ondanks verwoede pogingen van de wijnboeren om de schade zo beperkt mogelijk te houden, zijn er heel wat wijnstokken door de vorst geraakt. De wijnboeren

spreken dan ook van een echt probleemjaar en concluderen nu al dat de productie dit jaar een pak lager zal liggen. De Haspengouwse wijnbouwers zullen in het najaar minder druiven plukken, en dus ook minder wijn maken.

Vanaf dit jaar is de regelgeving in verband met landbouwrampen gewijzigd. De Vlaamse overheid voorziet nu in een premiesubsidie wanneer landbouwers en fruitteilers een erkende brede weersverzekering afsluiten bij een verzekeringsmaatschappij. Wie zo een verzekering afsluit kan van de verzekeringsmaatschappij een schadevergoeding krijgen als aan de polisvoorwaarden voldaan is. Deze verzekering zou ook vorstschade moeten dekken. Als telers een brede weersverzekering afsluiten, kunnen ze van de Vlaamse overheid een subsidie ontvangen die 65 procent van de jaarlijkse verzekeringspremie bedraagt. Deze subsidie kon aangevraagd worden tot 15 mei.

Wordt deze vorstschade gedekt door alle erkende verzekeraars binnen de brede weersverzekering? Kunnen deze wijnboeren een beroep doen op de brede weersverzekering om een deel van de geleden schade te recupereren?

Hebt u, naast de schadegevallen in Haspengouw, zicht op andere gevallen van vorstschade bij Vlaamse wijnbouwers? Zijn er nog meldingen van gemaakt?

De erkende verzekeringsmaatschappijen hanteren vaak andere normen voor de weersfenomenen. Hoe verifiëren zij of daadwerkelijk aan de vereisten voldaan is om steun te kunnen verlenen? Doen zij hiervoor een beroep op het Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI)? Hebt u zicht op vaststellingen van het KMI?

Hebt u er ook een zicht op hoeveel procent van de wijnbouwpercelen door de brede weersverzekering is gedekt? Indien de percelen niet gedekt zouden zijn, wat kunnen die telers alsnog doen om de schade te dekken?

Het productieverlies en de beperkte export als gevolg van de coronacrisis zullen een impact hebben op de Vlaamse wijnbouw. Op welke algemene steunmaatregelen kunnen deze wijnbouwers rekenen? Hebben zij bijvoorbeeld ook recht op de hinderpremie?

In Frankrijk, waar de wijnsector uiteraard een veel grotere rol speelt, komt de regering met specifieke steunmaatregelen. Lijkt het u nodig om dit ook in Vlaanderen te doen? Ik denk aan praktische zaken, zoals bijvoorbeeld ondersteuning voor bijkomende opslag. Is daarvoor vraag vanuit de sector?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, voor alle open teelten die in Vlaanderen voorkomen, kan er een erkende brede weersverzekering worden afgesloten. Zoals jullie weten, kan 65 procent van de premie worden gesubsidieerd. Ook wijnboeren die druivenstokken hebben op hun velden, kunnen daar een beroep op doen. Het is daarbij echt van belang dat landbouwers de verzekeringsvoorwaarden van de diverse maatschappijen vergelijken, om dan te bepalen welke polis het best tegemoetkomt aan hun specifieke situatie. Vorstschade is sowieso opgenomen in alle erkende verzekeringspolissen. Wel kunnen er beperkingen zijn, bijvoorbeeld inzake de dekkingsperiode of de minimale vriestemperatuur die moet zijn opgetreden.

Eventuele schademeldingen worden direct afgehandeld door de verzekeraars. De overheid komt daarbij dus niet tussenbeide. Voor de niet-verzekerde percelen is er in het Algemeen Rampenfonds in een overgangsregeling voorzien. Er kan tot 2024 mogelijk nog worden gerekend op een beperkte tegemoetkoming van het Algemeen Rampenfonds indien de landbouwer minstens 25 procent van zijn teeltareaal heeft verzekerd én er een erkenning van ramp zou zijn. Onze minister-president is bevoegd voor het Algemeen Rampenfonds, zoals jullie weten.

Wat uw derde vraag betreft: het staat aanbieders van een erkende brede weersverzekering vrij om zelf te bepalen hoe ze controleren of aan de criteria is voldaan om tot vergoeding van de verzekerde over te gaan. Men kan zich bijvoorbeeld baseren op het KMI, maar evengoed op andere gegevensbronnen. De afhandeling van de schadegevallen gebeurt rechtstreeks tussen de verzekeraar en de landbouwer.

Ik heb op dit ogenblik nog geen zicht op het aantal wijnbouwers die zich verzekerden, noch op het verzekerde areaal. We hebben met de verzekeraars afgesproken dat zij die gegevens in het najaar bezorgen, met het oog op de subsidietoekenning.

Wat het productieverlies betreft: naast de export viel door de coronacrisis ook het belangrijkste afzetkanaal van de wijnsector weg, namelijk de horeca. Om de negatieve effecten van deze crisis op te vangen, zijn er zowel op Vlaams als op federaal niveau reeds een groot aantal maatregelen van kracht, waarop ook de wijnsector een beroep kan doen. Veel wijnbouwers verkopen wijn op hun domein, en wijn wordt aanzien als voeding. Bijgevolg was de verkoop van wijn een essentiële activiteit en komen wijnbouwers niet in aanmerking voor de coronahinderpremie. Wel hebben ze bijvoorbeeld recht op de compensatiepremie van 3000 euro, als ze voldoen, uiteraard, aan de daaraan gekoppelde voorwaarden.

Naast de algemene maatregelen waarvan ook de wijnbouwsector kan gebruikmaken, is er niet in specifieke steunmaatregelen voorzien voor de wijnbouwsector. Wijn is uiteraard een product dat langer houdbaar is dan bijvoorbeeld zuivelproducten of aardappelen, waardoor de toestand sneller kan verbeteren als we eenmaal terugkeren naar een normalere situatie. De grote onzekerheid voor deze sector is echter dat niemand kan voorspellen wanneer we zullen terugkeren naar een aanvaardbare situatie. Ik was van plan om in juni een symposium te organiseren voor onze wijnbouwsector, gevolgd door een rondetafel wijn, al dan niet gevolgd door een degustatie. We hebben dat symposium echter moeten uitstellen tot het najaar. Ik denk dat de gevolgen zeker nog voelbaar zullen zijn op dat moment. Ik hoop om in het najaar een aantal specifieke maatregelen te kunnen nemen om de sector verder uit te bouwen.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Minister, dank u wel voor de toelichting. U hebt in een vorige commissievergadering eens gezegd dat hoe meer boeren zich aansluiten, hoe betaalbaarder het systeem uiteraard wordt. We zijn nu op het einde van die eerste cyclus van die subsidieaanvragen. 15 mei was de deadline. U voelt de vraag waarschijnlijk al komen. Ik ben nieuwsgierig, en een aantal mensen die meekijken ook, denk ik.

Minister, mijn eerste vraag is of u ons al zicht op het aantal subsidieaanvragen kunt geven. Moeten we daarvoor tot het najaar wachten?

U hebt aangegeven dat u het systeem zou evalueren, wat ook logisch is. Het is een heel nieuw gegeven. U hebt gezegd dat die evaluatie op het einde van de hele cyclus, ergens in september 2020, zou komen. Mijn tweede vraag is of volgens u al wat kinderziektes zijn opgedoken waardoor het nodig is die evaluatie al te versnellen.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Mevrouw Grosemans, ik dank u voor deze zeer interessante vraag om uitleg. Ik heb gelezen dat in dezelfde periode niet enkel de wijnboeren, maar ook de appelteelt vorstschade heeft ondervonden. Ik heb gelezen dat tot en met de helft van de gevoelige percelen schade heeft ondervonden.

Minister, hebt u signalen ontvangen in verband met de appelteelt?

Mevrouw Grosemans, wat de verzekering tegen weersfenomenen betreft, sluit ik me aan bij uw vraag om uitleg. Minister, hebt u al overwogen om die verzekering verplicht te maken, zoals de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid voor auto's?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw engagement ten aanzien van de wijnbouwsector in Haspengouw. Het staat buiten kijf dat het vriesweer van de afgelopen weken schade heeft veroorzaakt. Dit weekend heb ik in een verslag op TV Limburg tot mijn grote vreugde gezien dat de droogte toch voor iets goed is, namelijk voor de kwaliteit van de wijndruiven. Het zal misschien minder wijn worden, maar hij zal beter worden. Ik hoop die goede wijn samen met u tijdens het symposium te kunnen degusteren.

Wat de brede weersverzekering betreft, heb ik van fruittelers vernomen dat ze zwaar door de vrieskou zijn getroffen en dat er zelfs op het vlak van de datum een probleem is opgedoken. Iets voor 1 april 2020 is door de vrieskou wat schade opgedoken, maar voor veel fruittelers ging de brede weersverzekering pas in op 1 april 2020, zodat ze voor die schade waarschijnlijk uit de boot vallen. Ik weet niet of u er zicht op hebt of dat ook voor de wijnbouwsector een van de issues zou kunnen zijn. Voor het overige sluit ik me aan bij de vragen van de andere sprekers.

Bart Dochy (CD&V): Minister, ik zou graag een verduidelijkingsvraag stellen. Er is verwezen naar 15 mei 2020 als uiterste indieningsdatum voor de verzamelaanvraag, maar in principe is een wijziging tot 12 juni 2020 mogelijk. Ik weet dat er in het werkveld wat onduidelijkheid is over de vraag of al dan niet nog bijkomende percelen kunnen worden aangeduid. Dit zou dan gebeuren in functie van het verkrijgen van een subsidie van 65 procent voor percelen die na 15 mei 2020 worden aangeduid als percelen waarvoor eventueel een weersverzekering wordt afgesloten.

Mevrouw Grosemans, het is in dat geval zeker niet evident nu al over cijfers te beschikken. Tot 12 juni 2020 kan er een vermindering zijn. Mijn vraag is of er ook een vermeerdering kan zijn, want daarover bestaat wat onduidelijkheid.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Grosemans, er is veel interesse voor de wijnvragen, waaronder uiteraard mijn persoonlijke interesse. De landbouwers moesten tegen 15 mei 2020 hun intentie aangeven, maar dat betekent niet dat ze zich al effectief hebben verzekerd. Zoals daarnet is aangehaald, weten we dat pas in het najaar. Het is dus nog even wachten op specifieke cijfers hierover.

Wat betreft de kinderziektes is onze administratie in permanent overleg zowel met de landbouworganisaties als met de verzekeraars. Er is een werkgroep opgericht, die heel nauw de vinger aan de pols houdt, in het eerste jaar zeker. De afgelopen maanden was er vooral nood aan bijkomende duidelijkheid, en die hebben we ook gegeven. De volledige evaluatie zal pas in het najaar kunnen en als het nodig is zullen we die regelgeving moeten bijsturen, dat is evident.

Collega Beckers, de verzekeringen verplicht maken, is niet aan de orde. Een ondernemer kan zelf kiezen of en hoe risico's worden ingedekt. Sommigen doen dat via fakkels of vuurpotten tegen vorstschade. Die zullen zich mogelijk niet willen verzekeren. Dat is vrij. Het is van belang dat men weet dat als je je verzekert, de overheid tussenkomt voor 75 procent. Dat moet men afwegen tegen het niet-verzekerd zijn.

Wat betreft de vrieskou, collega Coenegrachts, is de startdatum van de polis een onderlinge afspraak tussen de landbouwer en de verzekeraar. Ook hier is het

moeilijk voor de overheid om daarin tussen te komen. Daar moet men zich goed over laten informeren.

Voorzitter, de aanpassingen aan de aanvraag kunnen in principe tot 12 juni. Als het teeltplan deze dagen nog wijzigt, kan dat worden gemeld aan het Departement Landbouw en Visserij.

De voorzitter: Mevrouw Grosemans heeft het woord.

Karolien Grosemans (N-VA): Ik heb geen verdere vragen. Dank u wel voor de toelichting, minister. U mag ons zeker uitnodigen voor het symposium.

De voorzitter: Vooral voor de degustatie waarschijnlijk.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Mieke Schauvliege aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de impact van de Farm-to-Forkstrategie en de Europese biodiversiteitsstrategie op de landbouw in Vlaanderen
– 2313 (2019-2020)

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de leefbaarheid van de landbouw binnen de nieuwe strategieën van de Europese Commissie om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan en de voedselketen te verduurzamen 'van boer tot bord'
– 2325 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Voorzitter, minister, collega's, op woensdag 20 mei stelde de Europese Commissie haar langverwachte strategie 'Farm to Fork' (F2F) voor, alsook haar biodiversiteitsstrategie. Dat is logisch, want die twee zijn heel nauw met elkaar verbonden. Frans Timmermans, vicevoorzitter van de Commissie, heeft dat zo weergegeven: "Als we niets ondernemen om de biodiversiteit en het klimaat aan te pakken, zal onze landbouw er het meest van al onder lijden." Vandaar de koppeling.

De ontwerp teksten van de twee strategieën hebben de ambitie om de biodiversiteit in de EU tegen 2030 te verbeteren en ons voedselsysteem duurzamer en gezonder te maken.

De ontwerp tekst over biodiversiteit legt zelfs expliciet een verband met de uitbraak van COVID-19: "Het risico op uitbraken van ziektes, waaronder pandemieën, neemt toe naarmate de natuur vernield wordt." Dat hebben we al vaak gelezen in tal van wetenschappelijke studies. Europa erkent dat er onvoldoende gedaan is tegen de verschraving van de natuur en wil daarom het aandeel beschermd natuurgebied de komende tien jaar laten groeien naar 30 procent tegenover 18 procent nu.

In de F2F-tekst stelt men voor om het gebruik van pesticiden tegen 2030 te halveren en dat van meststoffen met 20 procent te verminderen. Biologische landbouw moet tegen 2030 minstens een kwart van het Europese landbouwareaal beslaan. Van de landbouwgrond moet ten minste 10 procent worden omgevormd tot gebieden met diversiteit. Dat kan gaan om bijvoorbeeld hekken, bomen, wallen of vijvers.

Indien we na de crisis naar een meer duurzame en veerkrachtige samenleving willen, is het meer dan ooit nodig om onze biodiversiteit te beschermen en natuurverlies terug te dringen, zegt het Europees Parlement.

Minister, op welke manier bent u reeds betrokken bij de F2F-strategie en de Europese biodiversiteitsstrategie? Wanneer werden die strategieën besproken met uw Europese collega-ministers? Hebt u reeds overleg gehad met uw collega-ministers over het Belgisch standpunt? Wat zijn de belangrijkste prioriteiten inzake de vertaling van de twee strategieën naar het Vlaamse werkveld, en meer bepaald naar het landbouwbeleid?

De twee strategieën zijn zeer nauw verweven. Hoe zorgt u voor een goede samenwerking met uw collega-minister van Omgeving? Welke acties bent u van plan te nemen, zowel op korte termijn, dus nog in 2020, als op iets langere termijn, gedurende de hele legislatuur?

Hoe verhoudt de F2F-strategie zich tot het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB)? Op welke manier werken de F2F en GLB samen? Wat is de budgetverhouding tussen F2F en GLB?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): De Europese Commissie heeft vorige week een nieuwe strategie gepresenteerd om het verlies aan biodiversiteit tegen te gaan en de voedselketen te verduurzamen, 'Farm to Fork'. Ze pleit onder meer voor meer beschermde natuurgebieden, minder pesticiden en kunstmest en meer oppervlakte voor biologische landbouw.

De landbouwsector heeft daar voorzichtig positief op gereageerd. Er werden natuurlijk wel een aantal aandachtspunten en werkpunten naar voren geschoven. Dat is niet zo verwonderlijk, aangezien het begrip 'duurzaamheid' of 'verduurzaming' niet alleen over ecologie gaat. Er is ook een economische en een sociale dimensie. De landbouwer is vaak ook de laatste en de zwakste schakel in de voedselketen. Men is daar dus enigszins beducht voor de concrete gevolgen van deze ambitieuze strategie.

Het is daarom essentieel dat de landbouwsector betrokken wordt en dat er inspraak komt over de concrete implementatie van deze strategie, bijvoorbeeld als het gaat over gewasbeschermingsmiddelen en hoe die kunnen worden teruggedrongen. Er bestaat vaak een grote kloof tussen wat men theoretisch zou kunnen verwezenlijken aan reductie en wat de concrete impact daarvan is op het veld.

Een van de absolute hamvragen betreft de impact van de strategieën op de economische leefbaarheid van onze land- en tuinbouwbedrijven. De uitvoering van de strategieën zal, wat het landbouwaspect betreft, staan of vallen met de draagkracht van de landbouwer zelf en van zijn bedrijf en zijn bedrijfseconomische omgeving. Bijgevolg zal elke strategie ook een financiële oefening in het gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid tegenkomen. Zoals het zich nu aftekent, zal het financiële kader toch veeleer beperkt worden dan uitgebreid. Daar moeten we dus goed onze aandacht op vestigen, om te zien dat er rekening wordt gehouden met de nieuwe taken en de nieuwe lasten die men de boeren en vissers zou willen opleggen.

Minister, hoe schat u de voorgestelde Europese strategieën rond biodiversiteit en verduurzaming van de voedselketen in vanuit het perspectief van onze eigen landbouwers? Welke consequenties zullen die strategieën met zich meebrengen voor de inhoudelijke en de financiële invulling van het nieuwe gemeenschappelijk landbouw- en visserijbeleid? Zijn de strategieën inpasbaar in de contouren die het Vlaams Parlement tijdens de vorige legislatuur heeft afgebakend voor de toekomst

van de Vlaamse land- en tuinbouw in een resolutie betreffende schaalvergroting? Acht u de voorstellen economisch haalbaar? Aan welke flankerende voorwaarden zou er dan eventueel moeten worden voldaan? Zullen wij voldoende eigen ruimte krijgen om de eigenheid van onze eigen sector in die strategie in te passen?

Wordt er gedacht aan een impactanalyse van enkele van die voorgestelde doelstellingen, bijvoorbeeld het terugdringen van de gewasbeschermingsmiddelen, maar ook de mogelijkheden van biolandbouw en de agro-ecologische teeltprocessen?

Welke impact heeft deze strategie op onze rundveehouderij en welke plaats ziet men weggelegd voor innovatie en de financiële ondersteuning daarvan?

Een uitgebreide vraag, en ongetwijfeld een uitgebreid antwoord. Dank u wel.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, dank u wel voor de vraag over de nieuwe Europese strategie 'van boer tot bord' en de nieuwe biodiversiteitsstrategie.

Dit zijn twee belangrijke strategieën van de Europese Commissie die opgesteld zijn net om de doelstellingen van de European Green Deal te realiseren. De Vlaamse Regering heeft in februari een standpunt opgesteld inzake de Green Deal en de initiatieven die hieruit voortvloeien. Voor Vlaanderen is het essentieel dat de initiatieven van die Green Deal niet leiden tot een verhoging van de belastingdruk of de energiefactuur in Vlaanderen, de concurrentiepositie van onze Vlaamse bedrijven en de koopkracht van de Vlaamse gezinnen vrijwaren en rekening houden met het principe van kostenefficiëntie op Europees niveau. Die beide strategieën zijn omvattende documenten, die we zeer goed moeten bestuderen en toetsen aan deze principes, alvorens een uitspraak te doen. Maar mijn eerste inschatting is dat de visie die de Europese Commissie naar voren schuift, zowel opportuniteiten als uitdagingen bevat voor onze boeren in Vlaanderen.

In de voorbereidingsfase zijn de lidstaten zeker geconsulteerd. Ik heb met mijn collega's Borsus en Ducarme en de ministers van Landbouw van de andere lidstaten een bespreking gehouden over de Green Deal op de Europese ministerraad van januari dit jaar. Ook de ambities op vlak van voedsel en milieu kwamen daarbij aan bod. Ik zal nu focussen op de strategie 'van boer tot bord' aangezien deze behandeld zal worden binnen de Raad van Landbouwministers. De andere strategie behoort tot de bevoegdheid van de Raad Leefmilieu, waar collega Demir in zetelt voor Vlaanderen. Een aantal elementen komen uiteraard wel aan bod in beide strategieën.

Zoals u weet uit mijn beleidsnota, gaan we op Vlaams niveau inzetten op een geïntegreerd voedselbeleid. Dat is een aanpak die ik ook terugvind in de nieuwe Europese strategie. In essentie gaat het erom dat we ons landbouwbeleid inpassen in een breder voedselbeleid. We moeten de voedselketen integraal en circulair bekijken om te komen tot een duurzaam en veerkrachtig voedselsysteem. Dat brengt een aantal uitdagingen met zich mee, en ik heb er zeker begrip voor dat sommigen zich zorgen maken over de concrete uitrol.

De meest opvallende elementen uit de voorstellen van de Commissie zijn natuurlijk de streefwaarden rond de andere pesticiden, meststoffen, biolandbouw en ecologische aandachtsgebieden: min 50 procent van chemische pesticiden tegen 2030, min 20 procent gebruik van meststoffen tegen 2030, min 50 procent verkoop van antibiotica voor landbouwdieren en in aquacultuur tegen 2030, en tenminste 25 procent van het landbouwareaal moet bio zijn tegen 2030.

Het zal een bijzonder grote uitdaging zijn om deze doelstellingen te halen zonder de economische leefbaarheid in het gedrang te brengen, zowel op Europees niveau als op Vlaams niveau. Ook ben ik, zoals u weet, een groot pleitbezorger van het

marktgericht produceren. Blinde streefcijfers voor een bepaalde productiemethode opleggen zonder rekening te houden met de marktvraag die al dan niet mee evolueert, lijkt mij ook geen goede strategie. Ook blinde reductiecijfers opleggen voor het gebruik van bepaalde producten zonder dat er volwaardige alternatieven zijn, is nefast voor de economische rendabiliteit van onze bedrijven.

Anderzijds zie ik ook heel wat opportuniteiten. Ik lees bijvoorbeeld dat de Europese Commissie de nadruk legt op innovatie als een van de middelen om de doelstellingen te halen. Ik denk dat dit een duidelijke opportuniteit is voor onze land- en tuinbouw. Het is bovendien in lijn met het Vlaams regeerakkoord. De nadruk wordt ook gelegd op een gedragsverandering aan consumentenzijde en op de uitdaging om consument en landbouwer dichter bij elkaar te brengen. De rest van de keten wacht dus ook een belangrijke taak.

In ieder geval zet de Europese Commissie ambitieuze doelstellingen voorop die verder gaan op de al ingeslagen weg. Het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid en de strategische plannen van de lidstaten worden ingezet om deze doelstellingen te helpen realiseren.

De Commissie heeft ook een analyse opgemaakt waaruit blijkt dat het voorstel tot hervorming van het GLB zoals dat werd opgemaakt in 2018 en waarbij wordt ingezet op een versterkte groene architectuur, het potentieel heeft om de Green Deal te ondersteunen. Dat neemt niet weg dat we vanuit Vlaanderen goed in detail moeten kijken naar de concrete ambities van de nieuwe strategieën bij de opmaak van ons strategisch plan inzake het GLB. Wat de financiële invulling betreft, is het uitkijken naar een akkoord over de nieuwe Europese meerjarenbegroting.

Prioriteit één is dus de opmaak van het strategisch GLB-plan, waarover we recent al uitgebreid in de commissie hebben gesproken. Ook het Departement Omgeving, dat onder de bevoegdheid van collega Demir valt, is daarbij betrokken. De gezamenlijke acties zullen zich dus in dat kader ontwikkelen.

Het GLB legt net meer vrijheid, en dus ook meer verantwoordelijkheid, bij de lidstaten. De manier waarop de doelstellingen worden gehaald, blijft grotendeels in handen van die lidstaten. De Europese Commissie kondigt nu in Farm to Fork wel aan dat ze landspecifieke aanbevelingen zal geven aan de lidstaten vóór de formele indiening van het strategisch GLB-plan. We verwachten dat die aanbevelingen wel in de lijn zullen liggen van de noden die onze administratie samen met de belanghebbenden in kaart heeft gebracht.

De strategieën leggen ook de link met het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB) als instrument om de ambities te bereiken. Zo kondigt de Commissie een evaluatie van het huidige GVB en de impact op het klimaat aan, alsook een nieuw actieplan met betrekking tot de bescherming van visserijbronnen en mariene ecosystemen. In verband daarmee wordt het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) genoemd om de transitie naar meer selectief vistuig te versterken. Via het nieuwe programma zullen dus ook accenten worden gelegd om de doelstellingen te bereiken.

Collega Coenegrachts, dan was er uw vraag over de vergelijking met de vorige legislatuur. Ik zie eigenlijk geen tegenstelling tussen de strategieën van de Europese Commissie en de bepalingen van de resolutie van het parlement over de schaalverandering en differentiatie in de Vlaamse land- en tuinbouw, die al dateert van 2016. Inzetten op rendabele verdienmodellen, nichemarkten, samenwerking binnen de keten: dat zijn allemaal elementen die ik ook terugvind in de nieuwe Europese strategie.

Zijn de voorstellen haalbaar? Ik heb het al gezegd: de Europese doelstellingen zijn ambitieus, en de economische haalbaarheid is een bijzonder belangrijk aandachtspunt. We moeten ook zien hoe de doelstellingen moeten worden gehaald, hoe ze

kunnen worden ingevuld en welk flankerend beleid er nodig zal zijn. Ik geef een voorbeeld, namelijk de doelstelling om 25 procent biolandbouw te bereiken. Er zijn vandaag landen die al dicht bij dat streefpercentage zitten. Oostenrijk is in die situatie, met 24 procent. Er zijn er andere, zoals Vlaanderen, waar de biosector nog in volle opmars is. Veel zal dus afhangen van hoe die 25 procent moet worden bereikt: per regio, per lidstaat of over de hele EU. Zoals ik al aangaf, moeten vraag en aanbod in evenwicht zijn. Als we het aanbod gaan opdrijven zonder de vraag te monitoren, dan komen we daar opnieuw terecht in een markt van overaanbod, wat dan weer een impact heeft op de prijs van de producten. We moeten dat dus gewoon goed in de gaten houden.

De Europese commissie heeft geen impactanalyse uitgevoerd met betrekking tot de nieuwe strategieën. Het is evenwel gebruikelijk dat de Commissie een impactanalyse opstelt bij elk regelgevend initiatief. Ik ga er dus van uit dat er voor de realisatie van iedere doelstelling bij de opmaak van een regelgevend voorstel ook een impactanalyse zal worden opgesteld. De eerste regelgevende voorstellen worden verwacht in 2021.

Ik denk niet dat er zo'n directe impact zal zijn op de rundveehouderij. Er zijn een aantal verwijzingen naar de vleesconsumptie. De strategie 'van boer tot bord' stelt dat de EU-promotiemiddelen zich in de toekomst meer moeten richten op de meest duurzame en koolstofefficiënte manier van veeteelt. Verder moet de promotie van zeer goedkoop vlees worden vermeden, aldus diezelfde strategie, en moet de consumptie van rood vlees verminderen. Gezondheid en duurzaamheid worden hier samengebracht. Binnen het GLB zal de Europese Commissie elk voorstel voor gekoppelde steun ook beoordelen in het licht van die gehele duurzaamheid.

Collega Coenegrachts, dan was er uw laatste vraag, over innovatie. Zoals jullie weten, vind ik de rol van innovatie ontzettend belangrijk. Ik ben van mening dat we hier in Vlaanderen bijzonder goed geplaatst zijn om innovatieve technieken te ontwikkelen en te implementeren om de transitie te ondersteunen. We hebben daarvoor de onderzoeksinstellingen, die topkwaliteit afleveren, de praktijkcentra, die onderzoeksresultaten vertalen naar de landbouwsector, maar ook de landbouwsector zelf, die klaarstaat om die nieuwe technieken en methoden op te nemen.

Ik sta klaar om dit met de nodige financiële middelen te ondersteunen.

Innovatie zal trouwens een van de rode draden in het nieuwe plan voor het gemeenschappelijk landbouwbeleid zijn. Het spreekt voor zich dat we hier een aantal belangrijke maatregelen van het GLB tegenover zullen stellen. In mijn beleidsnota staat al de ambitie om minstens 10 procent van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds (VLIF) voor pure innovatie en vernieuwing in te zetten. Daarnaast stimuleren de Europese innovatiepartnerschappen, een ander instrument van het GLB, het zoeken in zeer nauwe samenwerking met onze boeren van innovatieve oplossingen voor specifieke problemen. Die maatregelen maken deel uit van ons Vlaams kennis- en innovatiesysteem, dat daarnaast nog een aantal Vlaamse maatregelen bevat om de kennis over innovatie naar de boer over te brengen en hem door middel van vormingen, demonstraties en advisering te sensibiliseren. Door middel van de verschillende partnerschappen zal het nieuwe onderzoeksprogramma Horizon Europa de innovatie versnellen. Het gaat dan, bijvoorbeeld, om agro-ecologie, biodiversiteit of gezonde oceanen. Het is van belang dat we voorzien in de noodzakelijke Vlaamse cofinanciering, zodat onze Vlaamse onderzoeksinstellingen mee aan boord kunnen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, ik dank u voor uw zeer uitgebreid antwoord. Ik wil nog graag ingaan op de toch zeer ambitieuze doelstelling die de F2F-strategie oplegt, namelijk dat de Europese landbouw tegen 2030 50 procent minder pesticiden zal moeten gebruiken. Ik heb in uw antwoord gehoord dat u geen fan

bent van het opleggen van blinde cijfers. Ik wil wel even over het muurtje kijken naar het Departement Omgeving. Een aantal jaren is het verbod op pesticiden in de publieke sector opgelegd, en we zijn er na al die jaren in geslaagd het pesticidengebruik daar af te bouwen. De grootste verbruiker is op dit moment de landbouw, die ook verantwoordelijk is voor de pesticidenresiduen in ons water. Dit lijkt me dus een zeer interessante doelstelling.

Mijn vraag is heel concreet: hoe denkt u stappen te zetten in de richting van die doelstelling, zodat we ook de sector die nog zeer veel bestrijdingsmiddelen gebruikt, tot minder verbruik aanzetten? Dat is essentieel voor ons drinkwater en onze biodiversiteit. Welke concrete stappen zult u zetten of welke onderzoeken zult u starten om dit te bewerkstelligen?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw lang antwoord op onze vele vragen. Ik ben tevreden dat al onze vragen zijn behandeld.

Ik kan niet genoeg benadrukken dat we, zoals ik in uw antwoord heb gevoeld, aandacht moeten hebben voor de economische component van de duurzaamheid. Hoe we het ook draaien of keren, we zullen de landbouwers nodig hebben om de strategie in het belang van de biodiversiteit uit te voeren. Hij of zij zal op het terrein uitvoering moeten geven aan de strategie en de doelstellingen die we nu vastleggen. Dat kan alleen als hij of zij een perspectief op een eerlijk bedrijfsinkomen heeft. Daar wordt terecht aandacht aan besteed.

Ik begrijp uw voorzichtigheid ten aanzien van de doelstellingen inzake 50 procent en 20 procent die de EU zou opleggen. Er zijn 27 lidstaten, die elk een andere voorgeschiedenis hebben, bijvoorbeeld wat betreft de wetgeving voor gewasbescherming. Onze sector heeft de voorbije tien tot twintig jaar heel wat gedaan om daar voorzichtiger en bewuster mee om te springen. Alles kan beter. Dat wil ik zeker niet tegenspreken, maar dit zou betekenen dat iedereen, van Polen tot Vlaanderen, lineair met 50 procent moet verminderen. Misschien kan in andere landen iets meer worden gedaan, omdat ze daar nog niet op ons niveau zitten, en kunnen wij dan een laatste inspanning leveren binnen wat haalbaar is.

We moeten inderdaad op Europees niveau goed naar dat evenwicht zoeken in onze draagkracht in de inspanning die de Europese Unie van ons vraagt. Ik wil nog benadrukken hoe belangrijk het is dat we daarover in overleg blijven treden met de sector om die vertaling op het terrein en onze wetgevende initiatieven haalbaar te maken. Daar is dat overleg voor nodig. We hebben daar een goede voorgeschiedenis in en ook hier zullen we dat absoluut moeten blijven doen.

De voorzitter: De heer Coel heeft het woord

Arnout Coel (N-VA): Ik wil me graag aansluiten bij de interessante vraag van de collega's en het uitgebreide antwoord van de minister. Vanuit onze fractie maken we ook de bedenking dat we heel dat ambitieuze plan enkel maar zullen kunnen realiseren in samenwerking met de mensen op het terrein. Het heeft weinig zin om ambitieuze doelstellingen voorop te stellen als je geen boeren meer hebt om die op het terrein in de praktijk te brengen.

Ik wil me graag aansluiten bij wat collega Coenegrachts en de minister al hebben aangehaald, dat als we echt willen spreken van een Europees plan, het niet zinvol is om alle 27 lidstaten exact hetzelfde op te leggen. Ik vind het goed dat er een Europese doelstelling is, maar als we echt van een Europees plan willen spreken, dan moeten we ook durven kijken naar de specifieke context per lidstaat. We moeten algemene doelstellingen vooropstellen door voor elke lidstaat individueel te kijken wat een realistische, haalbare en ambitieuze bijdrage kan zijn, zodat we

allemaal samen die doelstellingen kunnen realiseren. We mogen niet dogmatisch zeggen dat elke lidstaat dat percentage moet halen, want dan zijn we contraproductief bezig.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Dank u wel, minister. De doelstellingen die de Europese Commissie heeft geformuleerd in haar strategie zijn natuurlijk in lijn met eerdere doelstellingen en bezorgdheden. We weten in welke richting het landbouwbeleid zal evolueren en welke richting we moeten uitgaan, bijvoorbeeld in het gebruik van pesticiden en antibiotica. Dat zijn thema's die al decennialang worden aangekaart en die niet gemakkelijk aan te pakken zijn. Daarin volg ik de collega's, zeker in de context van Vlaanderen, waar we zeer intensief werken. Maar door alle landen apart te behandelen, wat zeker ergens verdedigbaar is, mag je niet vergeten dat de gevolgen van het gebruik op onze gezondheid hier te zien zijn. Het gaat niet op om te zeggen dat een ander het maar moet oplossen, dat wij onze landbouw hier behouden en dat we dat gebruik blijven verderzetten, want dan pakken we die gezondheidsproblemen niet aan. Dergelijke grondige problemen vergen ook een grondige en vooral langetermijnaanpak. Hoe sneller we beginnen met het aan te pakken, hoe meer kans we hebben om de doelstelling te halen. Het is mijn pleidooi om niet te veel achterhoedegevechten te voeren maar vooral vooruit te gaan. Collega Coenegrachts heeft al gezegd dat we al veel vooruitgang hebben geboekt. Maar we zijn er nog niet, we moeten gewoon leren om verder vooruitgang te boeken.

Ik heb een heel specifieke vraag in verband met bio. Minister, u wijst er terecht op dat er landen zijn die al vrij dicht bij de doelstelling van 25 procent zitten. Wij zitten in Vlaanderen spijtig genoeg helemaal in de staart van het peloton.

We kunnen een discussie hebben over de reden, maar de realiteit is wat ze is. Wat zal uw aanpak zijn om het aandeel bio te verhogen, wetende dat we met een markt zitten waarbij de vraag veel groter is dan het aanbod? Het probleem van het creëren van een overaanbod doet zich dus zeker niet voor op Vlaams niveau, integendeel. We importeren het gros van onze bioproducten uit het buitenland. Er is dus een enorm potentieel in Vlaanderen om onze biosector te ondersteunen en verder te ontwikkelen.

Er is momenteel een strategisch plan biologische landbouw. Dat plan heeft een looptijd tot 2022, maar er is nog geen enkele duidelijkheid, ook niet in uw beleidsnota, of er nu een nieuw strategisch plan komt. Komt er zo'n nieuw strategisch plan? En zal dat dan maatregelen en een aanpak bevatten die ons dichterbij de doelstelling van 25 procent zullen brengen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik wil eerst iets rechtzetten, collega Schauvliege. U was nogal drastisch om te zeggen dat ik er geen fan van was. Wat ik bedoelde, is dat als je iets verbiedt of als je bijvoorbeeld iets wilt afbouwen, je ook moet investeren in alternatieven. Onze onderzoeksinstellingen zetten zich daar heel sterk voor in, zoals ILVO rond mechanische onkruidbestrijding. Maar het ontwikkelen van nieuwe technieken vraagt ook wat tijd, en die moet gerespecteerd worden. Ik weet wel dat op het moment dat je een strakke regel stelt, de innovatie ook een beetje sneller gaat, daar ben ik het ook absoluut mee eens. Maar het moet wel haalbaar zijn. Ik wil de rekker voldoende strak trekken, zonder hem te laten knappen.

De doelstelling gaat ook over chemische pesticiden. Dat zijn dus niet alle pesticiden. De methode om dat doel te bereiken, is een geïntegreerde gewasbescherming. Je moet dus de schadedreiging monitoren, dan preventief ingrijpen, en dan via natuurlijke bestrijding alles op alles zetten om een oplossing te vinden, en dan, in laatste instantie, aan chemische gewasbescherming doen. Dat is de aanpak die we moeten volgen. Landbouwers beschermen hun gewassen ook niet zomaar. Die middelen

kosten ook geld en zetten druk op het inkomen. Men doet dat om de voedselproductie te vrijwaren van ziekten en plagen, en dus ook van voedselverliezen.

Ik hoop dat ik daarmee wat duidelijkheid gebracht heb over hoe ik de zaken zie. Het is zeker niet van 'laat het allemaal maar lopen, ik ben daar geen fan van'. Neen, je moet proberen op de twee niveaus sterk te werken.

Dan kom ik bij de vraag van collega Coenegrachts over de haalbaarheid van de verdere reductie. Overleg met de sector is zeker nodig. Wij investeren al jaren in de ontwikkeling van nieuwe technieken. Wij doen dat ook samen met de sector. Dat vraagt ook wat tijd. Maar we mogen dat zeker niet loslaten. Als iemand een pleidooi zou hebben gehoord om alles los te laten, dan ontken ik dat ten stelligste. Maar we mogen niet blind zijn en zeggen dat het allemaal gedaan is, en dan misschien met enorme problemen zitten wat de voedselbevoorrading betreft.

Het is goed dat er in de commissie ruime steun is voor realistische en haalbare doelstellingen. Alle tussenkomsten stelden duidelijk dat het belangrijk is om onze land- en tuinbouw hier in Vlaanderen te houden.

Haalbaarheid en betaalbaarheid zijn erg belangrijk. We kunnen niet tegelijk onze eigen voedselproductie onhaalbaar maken en dan producten invoeren die onze boeren in Europa zelfs niet mogen telen. Het is dus van belang om over de grenzen heen te kijken in de strategieën die we voeren.

Collega Steenwegen, de bioproductie stijgt sinds 2005 jaar na jaar. Vrijdag wordt het nieuwe biorapport voorgesteld. Ik vind dat zelf ook een belangrijk moment. Mocht u eraan twijfelen of ik dat belangrijk vind: ja, ik vind dat belangrijk. Er zijn zeker nog opportuniteiten, daar hebt u gelijk in. De lokale vraag is voor bepaalde voedingsmiddelen groter dan ons lokale aanbod. Wij werken daar ook aan, via onder meer de acties 'Bio zoekt boer' en 'Bio zoekt keten', en ook de lokale bio-clusters, die eind vorig jaar gelanceerd zijn.

Collega Steenwegen, we gaan het strategisch plan bio uitvoeren. Ondertussen gaan we in overleg met de sector om de volgende stappen te zetten en die bio-sector verder te laten groeien.

Ik denk dat het een zeer goed idee is om een nieuw strategisch plan te maken. In mijn beleidsnota staat op dit ogenblik zeer duidelijk het engagement om de sector te laten groeien, zowel langs de aanbodzijde, maar ook langs de vraagzijde, en dat we hiervoor ondersteuning zullen voorzien. Maar of dat een nieuw plan is, of een vervolgplan, of een vervolgstrategie, dat bekijk ik graag samen met de sector.

Nog een interessant aanvullend elementje, collega's: corona heeft – ik heb het al een paar keer gezegd – de interesse van mensen voor lokale producten doen toenemen, ook voor de korte keten. Hier kan dus ook wel een interessante win-win zitten in de korte keten om ook bio meer in de verf te zetten.

Helemaal tot slot wil ik ook meegeven dat het label 'bio' – en dat frustrereert mij een beetje – niet eenduidig gedefinieerd is. We hebben het er al eens over gehad in een commissievergadering. Je kunt in sommige supermarkten producten kopen waar in grote letters 'bio' op staat, maar die niet zo bio gemaakt zijn als wij bio zien – ik ga nu geen landen stigmatiseren. Ik vind dat daar ook wel wat eenduidigheid zou mogen zijn in de totale definiëring.

Maar dus: positief op de vragen om dat meer te stimuleren, positief ook om een plan of strategie of vervolg te maken, maar zeker ook zoekend naar de opportuniteiten die corona ons biedt om ook op het vlak van bio en de interesse voor lokale productie een sprong voorwaarts te maken.

De voorzitter: Vanuit de hoorzittingen die wij straks organiseren, gaan wij deze ambitie ook ondersteunen, een stuk detecteren en kijken waar stimuleringsinitiatieven genomen kunnen worden.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mieke Schauvliege (Groen): Minister, dank u wel. Ik ben wel tevreden met uw antwoord. Ik wil toch nog eens benadrukken dat de Europese Commissie die twee strategieën heeft gelanceerd net ook om de landbouw een toekomst te geven. Biodiversiteit en klimaat zijn enorme uitdagingen, maar als we daar niets aan doen, zal vooral die landbouwsector zeer zwaar getroffen worden. Ik denk dat niemand hier eraan twijfelt dat we iets moeten doen voor die sector, dat we die moeten ondersteunen, dat we alles wat in onze handen ligt moeten doen om het voor hen zo goed mogelijk te maken, maar dat moet dan ook wel in relatie en afstemming met die biodiversiteit en het klimaat zijn. Dat zal immers de weg zijn die we moeten bewandelen.

In die zin is dit toch wel een oproep om die Europese strategie, zowel de biodiversiteitsstrategie als de Farm-to-Forkstrategie, te zien als de weg naar de toekomst, als een uitdaging, en daar ook binnen de sector zo over te communiceren, want het zal dat zijn of het zal niets zijn, vrees ik.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Dit is een heel bepalend debat over de toekomst van onze landbouw en de richting die we uitgaan. Bij dit soort debatten mis ik altijd dat we fysiek zouden samenkomen, dat brengt toch iets meer scherpte, en soms is dat wel goed voor het debat en de uitkomst.

Misschien voor alle duidelijkheid: mijn tussenkomst was nooit bedoeld om te zeggen dat Vlaanderen of de Vlaamse landbouw geen enkele inspanning zou moeten leveren, integendeel: wij moeten ook ons deel doen. Het gaat er mij om dat, als we alle doelstellingen gewoon lineair doortrekken over de hele Europese Unie, dat voor sommige landen zwaarder zal vallen dan voor andere. Een beleid dat meer gericht is op de praktijk in elk land zou veel effectiever kunnen zijn. Als het gaat over biolandbouw, waar Vlaanderen nog een grote groeimarge heeft: gaan we aan Oostenrijk, dat al heel ver staat, een even grote inspanning vragen als aan Vlaanderen? Ik stel mij die vraag, en die vraag kan men ook stellen als het gaat over pesticiden: er zijn landen die daar nog heel veel inspanningen kunnen leveren.

Gaan wij vragen dat die maar 50 procent doen, terwijl wij, die al grote inspanningen hebben gedaan, dan ook nog eens 50 procent doen? Ik denk dat dat dingen zijn die beter op maat worden uitgetekend, natuurlijk zonder dat wij onze eigen verantwoordelijkheid daarin zouden ontlopen. Dat wou ik ter verduidelijking nog even meegeven.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Chris Steenwegen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over extra ondersteuning van 23,4 miljoen euro aan onze landbouwers – 2318 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, dit gaat over de begrotingsaanpassing. In de vorige commissievergadering hebben we daarover van u vernomen dat de Vlaamse Regering heeft beslist om 23,4 miljoen euro extra steun toe te kennen

aan onze landbouwers. Dat is een goede zaak. Ik denk dat we er allemaal blij mee kunnen zijn dat die extra middelen kunnen worden toegekend. Bij nader inzien blijkt echter dat die extra steun zou worden gebaseerd op de bestaande individuele inkomenssteun. Daar hebben wij het toch wel wat moeilijk mee. Het gemiddelde bedrag dat u aanhaalt, van 1100 euro, maskeert natuurlijk de zeer ongelijke verdeling van die inkomenssteun. Wie al veel steun krijgt omdat hij over hoogwaardige betalingsrechten beschikt, zal zo ook weer de meeste steun ontvangen. Wie vandaag weinig of niets ontvangt, zal via deze aanpak ook weinig of niets van die extra middelen krijgen. Dat is eigenlijk een omgekeerd herverdelingsmechanisme, en daar hebben we het toch wel wat moeilijk mee, wetend dat vandaag 80 procent van de steun naar 20 procent van de bedrijven gaat, en dus omgekeerd 80 procent van de bedrijven maar 20 procent van de steun krijgt.

Minister, vandaar mijn vragen. Vanwaar de keuze voor die koppeling aan de individuele inkomenssteun? We zien immers toch dat men in het kader van corona vaak met veeleer lineaire, forfaitaire maatregelen is gekomen. Elk bedrijf kon een beroep doen op bepaalde steun, maar die was voor iedereen eigenlijk ongeveer gelijk. Kunt u per land- en tuinbouwsector, en graag ook apart voor biolandbouw, aangeven welke de gemiddelde inkomenssteun is voor die sector? Wat is de waarde van een gemiddeld betalingsrecht? Wat is de waarde van de hoogste betalingsrechten? Hoeveel bedrijven komen in aanmerking voor de steun, in absolute cijfers en in percentages? Wat is het hoogste bedrag dat zal worden uitgekeerd? Hoeveel bedrijven zullen geen beroep kunnen doen op deze steun?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Steenwegen, dank u wel. Ik ben in elk geval heel blij dat u ook positief staat tegenover het principe dat dit gebeurt. Uw vragen gaan eigenlijk over de manier waarop de steun wordt gegeven.

In tijden van crisis valt het nog sterker op welke sectoren onze samenleving draaiende houden. De voorbije weken is zeker gebleken dat het belangrijk is om onze voedselzekerheid veilig te stellen. Veel discussies zullen nog worden gevoerd. Binnen het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) van de Europese Unie is het waarborgen van die voedselzekerheid al van bij de start een van de doelstellingen. Dat betekent voldoende en betaalbaar voedsel voor de Europese burger aan de vraagzijde en tegelijk een redelijke levensstandaard voor landbouwers aan de aanbodzijde. Net als de rest van onze economie is onze landbouwsector ook sterk getroffen door de coronamaatregelen. Ik heb al een aantal keren benadrukt dat het geen productiecrisis is, want onze boeren ploegden voort en er is voedsel genoeg. De negatieve prijsevoluties zijn vooral te wijten aan verstoorde afzetketens in nagenoeg de hele EU, en bij uitbreiding de hele wereld.

Ik heb vorige week in het parlement toegelicht dat de middelen van het GLB verdeeld zijn over twee pijlers. We hebben er in het verleden voor gekozen om jaarlijks tot 10 procent van de middelen van de eerste pijler naar de tweede te verschuiven, voor de financiering van PDPO III (Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling). Dat doen we dit jaar niet, ten gevolge van de coronacrisis. Op zich is er dus geen sprake van een nieuwe koppeling van de middelen aan de basisbetalingsregeling. Het zijn middelen die afkomstig zijn uit die regeling en daar gewoon dit jaar behouden blijven.

De basisbetaling is ook geen blanco cheque. De landbouwers moeten voldoen aan een uitgebreide reeks randvoorwaarden die een marktgerichte, duurzame landbouw nastreven in overeenstemming met de wensen van de maatschappij. Het is een belangrijke stimulans voor betere evenwichten tussen landbouw en milieu.

De randvoorwaarden bestaan zowel uit de uit de regelgeving voortvloeiende beheerseisen (RBE's) als uit de goede landbouw- en milieucondities (GLMC's). De

RBE's zijn gebaseerd op dertien Europese richtlijnen en verordeningen die betrekking hebben op milieu, volksgezondheid, diergezondheid, gezondheid van planten en dierenwelzijn. Dat zijn verplichtingen voor de boeren. Daarnaast zijn er ook normen voor de goede landbouw- en milieuconditie van de grond. Die normen hebben betrekking op water, bodem, koolstofvoorraad, biodiversiteit en het minimaal onderhoud van het landschap. Het gaat om maatregelen die hun nut hebben bewezen, tot de goede landbouwpraktijken behoren en controleerbaar zijn. Onze landbouwers moeten hieraan voldoen om de steun volledig te ontvangen. Vaak gaat het om regels die in derde landen niet van toepassing zijn en daardoor tot een concurrentieel nadeel voor de Europese boeren kunnen leiden. De inkomenssteun compenseert dit nadeel gedeeltelijk.

In 2019 bedroeg de gemiddelde steun uit de eerste pijler aan landbouwbedrijven 9985 euro. Het gemiddelde betalingsrecht had een waarde van 209 euro per hectare. In totaal namen iets meer 21.000 landbouwers deel aan de basisbetalingsregeling. Dat vormt het grootste deel van de ongeveer 23.000 landbouwbedrijven in Vlaanderen. Het hoogste bedrag dat als basistoelage aan een individueel bedrijf wordt uitgekeerd, is nog niet bekend. De berekeningen en betalingen gebeuren vanaf de tweede helft van oktober 2020. Alle betalingen in het verleden kunnen per individuele begunstigde worden geraadpleegd. We bieden op dat vlak transparantie, want we maken van elk van de 21.000 begunstigden bekend hoeveel steun uit het GLB hij ontvangt.

Wat de biosector betreft, leggen mijn diensten momenteel de laatste hand aan het nieuwe biorapport, waarin alle cijfers en tendensen zullen staan. Dat rapport zal op 29 mei 2020 op de website van het Departement Landbouw en Visserij worden bekendgemaakt.

De voorzitter: De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, u hebt mijn vraag om uitleg eigenlijk niet beantwoord. Ik zal de cijfers nog consulteren. U hebt gezegd dat u een biorapport zult uitbrengen en dat ik dat dan zal vernemen. U hebt gezegd dat de cijfers voor 2009 niet bekend zijn enzovoorts. De betalingsrechten liggen echter vast. Ik zal dat nog consulteren, maar ik vind het een beetje spijtig dat u er zich gemakkelijk van afmaakt door te stellen dat die bedragen uit de eerste pijler komen en dat die verdeling op die manier gebeurt. Het zou volgens mij veel eerlijker zijn en meer in de lijn liggen van wat de EU in de toekomst van ons verwacht die middelen op een andere manier te verdelen.

Wat nu een zeer onrechtvaardige en onbillijke verdeling is, wordt hier nog eens bevestigd. Zij die de weg naar de EU goed kennen, de grote bedrijven, krijgen veel uit deze pot. De kleinere bedrijven, die daar minder een beroep op doen of kunnen doen, zullen weer weinig tot geen steun krijgen. Ik vind dat spijtig. Het zou goed zijn wat herverdelend te werken en de bedrijven die nu op weinig tot geen steun vanuit de eerste pijler kunnen rekenen, in deze moeilijke tijden toch wat meer financiële steun te geven.

We plaatsen al onze hoop dan maar op het nieuwe GLB. We hopen dat daarmee een duidelijke koerswijziging op dat vlak zal worden ingezet, zodat we kunnen gaan naar een systeem dat bedrijven op een billijker manier vergoedt. Zo kunnen we de subsidiëring meer in lijn brengen met wat we maatschappelijk in de toekomst van landbouwbedrijven verwachten.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega Steenwegen, u hebt gelijk dat ik niet geantwoord heb op zaken waar ik niet op kon antwoorden, cijfers die ik nu niet kan vrijgeven.

Het is misschien belangrijk dat u het volgende weet, want ik begrijp uw zorg. Wij hebben aan Europa gevraagd om de middelen op een andere manier te verdelen dan via toeslagen op de directe steun, maar dat kon niet. Waar we anders 10 procent afpakken om in PDPO III te steken, komt het bedrag er nu bij. Je hebt daar verdeelcriteria. We doen dat ook maar één keer. Je kunt daar niet zoveel in ingrijpen.

Cijfers van vorige jaren ziet u per boer, met naam en toenaam, op www.belpa.be. Er is ook volledige transparantie voor de GLB-cijfers. Wat de biosector betreft, kennen we de effectief betaalde toeslagen pas in het najaar, omdat op dat moment ook de betalingen gebeurd zullen zijn. Het is helemaal niet mijn intentie om dingen achter te houden voor u, hoor. Wat ik kan geven, geef ik al mee. Wat ik nog niet kan geven, geef ik nog niet mee.

Ik heb wellicht in mijn antwoord niet gezegd dat we wel de vraag hebben gesteld of we op een andere manier konden gaan verdelen, maar daarop was het antwoord negatief.

De voorzitter: Dat is een belangrijke aanvulling op uw antwoord, minister.

De heer Steenwegen heeft het woord.

Chris Steenwegen (Groen): Minister, dank u wel. Het verduidelijkt helemaal waarom de verdeling gebeurt zoals u ze hebt aangekondigd. Het is een beetje spijtig dat u dat niet eerder hebt gezegd, want het was mij niet bekend dat die beperking er was. Mijn vraag is er vooral gekomen omdat ik reactie heb gekregen van een aantal boeren die daar echt ontstemd over waren en die waarschijnlijk ook niet weten dat die mogelijkheid bestaat maar echt vonden dat dit de bevestiging was van een landbouwbeleid en een verdeling van subsidies die zij als onbillijk en onrechtvaardig ervaren. Ik herhaal het: we gaan het bekijken in de toekomst en ik hoop dat we tot een andere verdeling van die subsidies kunnen komen. Maar ik begrijp nu dat het voor deze ene fase en voor dit ene jaar niet anders kon. Ik dank u voor het antwoord, dat verduidelijkte alles.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over een kindvriendelijke corona-exitstrategie – 2244 (2019-2020)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, ik denk dat er geen pleidooi meer voor nodig is om te stellen dat kinderen en jongeren in een andere situatie leven dan volwassenen en andere noden hebben. We hebben allemaal de uitdaging om alles zo veilig mogelijk te laten plaatsvinden. Maar de roep van kinderen en jongeren naar maatregelen op hun maat klinkt heel luid. Er zijn vandaag weer enquêtes kenbaar gemaakt, van onder andere de kinderrechtencommissaris en Uit De Marge. Daaruit is duidelijk gebleken dat er specifieke noden zijn, vooral om meer ruimte te geven aan kinderen die die ruimte minder of zelfs niet hebben gehad, ruimte voor contact maar ook ruimte om zichzelf te kunnen zijn, te kunnen spelen, te kunnen ontmoeten en te kunnen leren.

Aangezien er in de coronacrisis heel brede maatregelen zijn genomen, is het een uitdaging voor ons allemaal om na te denken op welke manier we kinderen en

jongeren meer ruimte kunnen geven. Ik moet vaststellen dat we dat misschien wel beseffen, maar dat het vanuit het beleid het niet zo evident is voor elke administratie, voor elke bevoegdheid, om te bedenken wat men kan betekenen voor de kinderen en de jongeren en hoe men hun meer ruimte kan bieden. Daarom had ik het idee om elke minister de vraag voor te leggen om eens even stil te staan bij die uitdagingen voor kinderen en jongeren: wat kunnen wij vanuit ons domein betekenen voor die kinderen en jongeren?

Ik wil die vragen dus ook aan u stellen, minister, op het vlak van land- en tuinbouw.

Bent u bereid, in bredere zin, om voor uw bevoegdheden te onderzoeken welke expliciete maatregelen mogelijk zijn waarmee u kinderen en jongeren meer ruimte kunt geven? Hoe zult u dat aanpakken of hebt u dat aangepakt? Binnen welk tijds-kader ziet u mogelijkheden om extra ruimte te bieden of om dat uit te werken?

Zorgboerderijen bieden voor heel wat kinderen en jongeren een veilige opvang- of leeromgeving. De activiteiten van de zorgboerderijen kunnen gefaseerd opstarten. Momenteel wordt er enkel gesproken over de reeds opgestarte trajecten, dus voor kinderen en jongeren die al in een traject zaten. Ziet u ook mogelijkheden om nieuwe trajecten mogelijk te maken? Waarom wel of waarom niet?

Een boerderijomgeving en het contact met dieren zorgen voor extra beleving en extra mogelijkheden voor ontwikkeling. Een boerderijbezoek zou dan ook voor vele kinderen en jongeren een welgekomen ontspanning zijn. Het zou ruimte geven in deze moeilijke periode. In welke mate kunnen land- en tuinbouwers die al uitgeruste infrastructuur hebben, bijvoorbeeld voor boerderijklassen, gecontroleerd bezoek ontvangen? Wanneer en onder welke voorwaarden ziet u dat mogelijk?

Met de zomer voor de deur kijken heel wat kinderen en jongeren natuurlijk uit naar hun kampen. We weten ondertussen dat die kampen op een iets andere manier moeten verlopen, in die zin dat iedereen wel op kamp kan – en daar zijn we heel blij om –, maar dat men moet werken met bubbels van vijftig. Ik kan mij voorstellen dat dat heel wat organisatorisch werk betekent voor elke kamporganisator. Maar misschien zijn een aantal kampplaatsen ook niet uitgerust om op een goede manier die bubbels van vijftig, verspreid over het kampterrein, op een goede manier te laten plaatsvinden. Bovendien weten we dat een aantal buitenlandse kampen, die naar verdere landen zouden gaan, nog onder druk staan, wat wil zeggen dat er mogelijk een extra vraag naar kampplaatsen kan komen. Een boerderijterrein, een boerderijerf, een akker of een weiland, dat zijn ideale plekken waar kinderen en jongeren hun eigen leefwereld voor hun kamp zouden kunnen uitbouwen. Is daar al over nagedacht, minister? Hoe kunnen we dat vanuit Landbouw eventueel mee ondersteunen? Kunnen we landbouwers mee oproepen? En als er eventueel regelgeving zou zijn die beperkend is, moeten we daar ook maatregelen rond nemen?

In de voorgaande jaren zaten we al met de varkenspest, waardoor de kampen in de Ardennen niet allemaal konden doorgaan en er dus in Vlaanderen meer werd gezocht naar kampplaatsen. Landbouwers hebben toen ook een heel belangrijke bijdrage geleverd. Kan dat ook nu, mocht het nodig zijn, op heel korte tijd opnieuw gelanceerd en/of ondersteund worden?

Welke bijkomende exitmaatregelen ziet u op korte, middellange of lange termijn mogelijk ten voordele van kinderen en jongeren? Welke daarvan kunt u zelfstandig nemen, als Vlaams minister? Welke moeten eventueel worden voorgelegd aan de Nationale Veiligheidsraad?

De Vlaamse Regering heeft ook aangekondigd dat er een Vlaams relanceplan zal komen, met expliciete aandacht voor de maatschappelijke relance. Hoe zal dat

voor uw bevoegdheid vormgegeven worden? Ziet u ook hier mogelijkheden om de belangen van kinderen en jongeren daarin mee te nemen? Hoe zult u dat doen?

Intussen heb ik begrepen dat er in het relancecomité ook een vertegenwoordiging vanuit kinderen en jongeren is voorzien. Dat is op zich al een heel positieve stap die de Vlaamse Regering gezet heeft om hun stem daarin mee te nemen. Maar het is een uitdaging voor elke minister, vandaar dat ik de vraag ook aan u stel.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Soms is de beknoptheid ook de helderheid, ik zal dan ook mijn best doen.

Mevrouw Rombouts, u hebt absoluut een punt wanneer u zegt dat elke minister bevoegd is wanneer het gaat over het zoeken naar goede maatregelen voor onze jongeren.

Voldoende ruimte openstellen voor kinderen en jongeren is inderdaad een bijzonder belangrijk aandachtspunt. Ik heb aan mijn administratie Landbouw en Visserij gevraagd om samen met de landbouworganisaties na te gaan wat op dat vlak mogelijk is voor de volgende zomermaanden. Dit is echter niet vanzelfsprekend in het kader van het veiligheidsvraagstuk, gezien de vele activiteiten en bewegingen die op landbouwbedrijven plaatsvinden, zeker nu ook de veldwerkzaamheden en oogst voor bepaalde producten volop bezig zijn. Naast veiligheidsmaatregelen in het kader van corona moet dus ook rekening worden gehouden met de algemene arbeidsveiligheidsmaatregelen van een land- en tuinbouwbedrijf, die essentieel zijn om ongelukken te vermijden.

Het heropstarten van bestaande en opstarten van nieuwe trajecten op zorgboerderijen gebeurt samen met de ministers van Welzijn en Onderwijs. In de huidige coronacontext staan de mogelijkheden, de veiligheid en het onderling akkoord van alle betrokken partijen hierbij centraal.

De nieuwe context van de landbouwer zoals infrastructuur, mogelijkheden om bij de zorg en activering te voldoen aan de coronamaatregelen van social distancing en hygiëne en het gezondheidsrisico voor de landbouwer zijn in de exitstrategie opgenomen. Landbouwers, voorzieningen en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) kunnen op dezelfde wijze als voor de coronacrisis gebruikmaken van het e-loket van ons departement om nieuwe zorgboerderijovereenkomsten aan te maken. Bij de uitvoering van deze trajecten moeten de CLB's en de voorzieningen erover waken dat ze in overeenstemming zijn met de exitstrategie. U mag dat aan alle kandidaat-zorgboerderijen melden.

Wat betreft uw derde vraag betreft: ook hier vormt de exitstrategie de basis. Momenteel zijn eendaagse en meerdaagse uitstappen nog niet toegelaten, maar er zijn inderdaad heel wat landbouwbedrijven die ervaring hebben met het ontvangen van groepen en die geïnvesteerd hebben in de nodige infrastructuur. Via het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds voorzien we bovendien ook in subsidies hiervoor met een steunpercentage van 30 procent. Niet alleen op boerderijklassen maar ook op tal van andere bedrijven waar aan landbouwverbreding wordt gedaan, is vaak infrastructuur aanwezig die afgestemd is op de ontvangst van groepen. Ten gevolge van corona zal in navolging van de exitstrategie, bedrijfsspecifiek moeten worden nagegaan of bezoeken kunnen plaatsvinden. Dat vraagt bijna een aanpak op maat, omdat het op de ene plaats wel zal kunnen en op de andere niet. Maar we zijn zeker bereid en klaar om hierin te begeleiden.

Uw vraag over de zomerkampen, die eind vorige week groen licht hebben gekregen, is wel bijzonder interessant. Ik zal samen met minister Dalle nagaan hoe onze landbouwbedrijven mee kunnen helpen aan de noden op het terrein. Dat zou

bijvoorbeeld kunnen door het ter beschikking stellen van kampplaatsen voor kinderen en jongeren. Onze landbouwbedrijven hebben hier ook al enige ervaring mee – u hebt het zelf gezegd – omdat er ook naar aanleiding van de uitbraak van de Afrikaanse varkenspest in het zuiden van Wallonië in 2018, vraag was naar extra kampplaatsen. Een landbouwer is binnen de landbouwwetgeving vrij om zijn perceel ter beschikking te stellen als kampplaats. Wanneer een deel van het perceel of een volledig perceel minder dan drie maanden niet in landbouwgebruik is, dan zijn er in principe geen problemen voor de landbouwer.

Ik heb aan mijn administratie de opdracht gegeven om nu al heel helder te communiceren op de website en om geïnteresseerde landbouwbedrijven actief door te verwijzen naar websites zoals www.soszomerkamp.be. Dat is een website die vorig jaar is gemaakt om jeugdverenigingen die dringend op zoek waren naar een alternatieve kampplaats uit de nood te helpen. Ik bekijk samen met minister Dalle hoe vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd. Ik kan het aanbod actief promoten en minister Dalle kan met de jeugdverenigingen nagaan of er nog noden zijn en op welke manier soelaas kan worden geboden.

Ik zal er bij de uitwerking van de maatregelen voor het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid op toezien dat de toegangsvoorwaarden tot de verschillende subsidiemaatregelen de activiteiten waarbij land- en tuinbouwers die zich willen toeleggen op het ontvangen van kinderen en jongeren, niet in de weg staan. Ik denk dat er sowieso een check moet geburen van de regelgeving op voldoende kansen voor kinderen en jongeren.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, u hebt heel duidelijk gescoord op twee doelen. Ik ben heel blij dat u naar aanleiding van deze vraag actie hebt ondernomen om deze vraag zowel aan de administratie als aan de organisaties expliciet voor te leggen. Door daar expliciet bij stil te staan, zien we dat we eigenlijk nog meer kunnen realiseren.

Ik begrijp dat boerderijbezoeken heel divers kunnen zijn. Dat maakt de zaken complexer, maar ik hoop dat dat er niet toe leidt dat we de oefening voor ons uit blijven schuiven. Uit voorzorg zou men dan kunnen zeggen dat daar te veel risico's aan verbonden zijn, maar ik ben blij van u te horen dat u daar wel mee aan de slag wilt gaan en wilt nagaan hoe u daar zo snel mogelijk beweging in kunt krijgen, waardoor bezoeken opnieuw mogelijk worden.

Wat de zomerkampen betreft, dank ik u dat u alvast de campagne hebt gestart. Er is weinig tijd tussen het moment van de beslissing en de zomer. Daardoor werd de kans dat kampen kunnen plaatsvinden, alleen maar groter, maar het betekent natuurlijk ook dat nu op korte termijn actie moet worden ondernomen.

Ook wat de relance betreft, kijken we uit naar het vervolg. Het gaat dan specifiek over extra ademruimte voor bedrijven die kinderen en jongeren ruimte kunnen geven. Wij kunnen dat enkel aanmoedigen, en ik hoop dat daar een positief gevolg aan kan worden gegeven.

Ik ben gewoon superblij met uw antwoord en dank u daarvoor.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik heb toch iemand superblij gemaakt vandaag, en het is nog maar middag. Dit toont eens te meer – en dit kan misschien tellen als uit-smijter – dat de boeren voor veel zaken de oplossing zijn, zelfs wanneer het gaat over kampplaatsen voor jongeren. Op die manier kunnen we de sector ook eens in de bloemetjes zetten.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik kan enkel mijn duim opsteken bij een dergelijk slotwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.